

Architectenbureau

n verhaal ien t Grunnegers deur Bé Kuipers

Ien mien geboortedörp nuimden ze t Bureau Gemeentewerken altied 'architectenbureau', alewel der gain ain echte architect waarkte, wel apmoal technische lu. t Hoofd van dat bureau wer den wel gemaintearchitect nuimd, mor ik heb de goie man nooit achter n taikenschot stoon zain. t Was n echte ambtenoar, hoast altied vot en as e der wel was zat e bezied achter stoabels pepieren.

t Bureau ston nait ien n hoog aanzain bie t gewone volk. Want, zo wer der altied zegd: "...doar stoon ze altied te proaten." En dat betaikende veur mien dörpsgenoten zoveul as niks doun. n Kolossoal veuroordail netuurlek, ambtenoaren ja - en den wait je t wel...

Boetendes mainden ze dou ien dörp, mit mainst boeren, boerenaarbaiders, ambachtslu en middenstanders, dat waarken wat fysieks was, dat je allain liggoamelke aarbaid haren. Ik heb t over de joaren sesteg van de veurege aiw. Kom doar nou ais om, haalf Nederland zit achter n computer te waarken en ze worden hoogtoet muid van t zitten op ergonomisch hail verantwoorde bureaustoulen.

Ienderdoad wer der op dat 'architetenbureau' ien mien tied hail wat ofproat. Of, op zien gunstegst, overlegd. En goud overleg is ja t haalve waark? Aal dat geproat was ook hail goud te zain vanwege n groot roamkezien van vlouer tot dak en over volle lengte van t kantoor, aan stroatkaant van t gebaauw. Veur dij tied hail modern.

Ik heb nooit begrepen waarom der zo'n veuroordail bevestegend ontwaarp van dat gebaauw moakt is. Meschain was t onneuzelhaid van ontwaarper, dij dou alopenhaid noastreefde veur overhaidienststellens. Doar bennen wel meer gekke en overdreven veurbeelden van. Kin ook wezen dat t de torenhoge verhevenhaid was van dat bureau boven t gewone volk.

Gemainteambtenoaren leefden dou ien n ivoren toren en ales wat zai opbedochten was t beste veur t mensdom. Is wat dat aangaaid gelukkeg wel wat veraanderd. Mor mien olders, van ainvoudege ofkomst, waren der tröts op dat heur zeun doar waarkte. Ik haar t ien heur ogen al hail gaauw wieder schopt as zai ooit komen waren.

Ik kreeg op dat bureau te moaken mit de ambtenoarij van n plattelandsdörp. Dat begon al mit mien sollicitoatsie. Ik wol doar wel als praktikant van UTS aan t waark (stagiaire hait dat tegenwoordig). En dou ik dat ook op schoul aanmeld haar, kwam gemaintearchitect ien hoogst aigen persoon mit mien olders proaten - en ook nog even mit mie. Ien dij volgorde.

Ik huifde ins nait op kantoor te komen, de baarg kwam zulf wel noar Mohammed, mien eerste verboazen. n Haile mirreg proaten over ditjes en datjes en nijskes vanoet gemainte. En ales onder t genot van kovvie mit kouk en dikke sigoaren en loader nog n heldertje. Veurkoamer bie ons thoes zaag blaauw van rook en gemaintearchitect laagde boldernd om mien pa zien grapkes.

Hai vroug ien t lest nog even wat aan mie en over mien oplaaiden. t Was wel goud, ik was aannomen, want ik kwam oet n goud nust. Mien olders waren slim onder iendruk van dij man. Ik zulf ook wel n beetje, mor ik von t doarbje wel wat vremd dat hai hier zoveul tied veur nam.

t Architectenbureau was feidelk n beheersorganizoatsie veur ale gemaintewonens en wieder veur gymmestieklokoalen, waarkploatsen en aander gemaintelke gebaauwen. Ook ale stroaten, wegen, plantsoenen en sportvelden mozzen onderhouden worden. Doarveur werden zogenoamde wegwaarkers aanstuurd. Mensen dij doagelks letterlek bie pad en weg waren.

Gemaintearchitect zulf was mainstied vot, bie n wetholder op bezuik, bie n gedipteerde op pervinziehoes, of aargens aans ien ain van de drij aansloten gemainten. Paardie lu beweerden dat hai ook voak mit zien auto gewoon mor wat rondtoerde, zogenoamd om op de hoogte te blieden van ontwikkelens ien zien gebied.

Hai was ien elk geval gain keihaarde waarker, gain carrièremoaker. Mor t was wel n orrege kerel, goudlags en hartelk, doar elk goud mit overweg kon. Wel wait het e ien dij rol ook t ain en aander veur de drij aansloten gemainten ien t zicht brocht, of ien goud overleg mit hogere overheden wat oet t vuur sleept.

Summege mensen haren doar grode twievels over. En t was ook gain staarke persoonlekheid, dij mit voest op toavel haaugden duurfd. Ik wait t nait, ik kon dat dou mor naauw beoordailen as begunnende praktikant. Ik gaaf hom t veurdail van de twievel.

t Bureau draaide feidelk op de jonge adjunct gemaintearchitect, n weg- en wodderbaauwkundeg ingenieur, ien zien eerste betrekken noa 'Delft'. Hai kreeg net ien mien tied n verholden met de typiste van t bureau, n al wat oldere, mor zeker nait onknappe vraauw, de ainegste vraauw op t bureau. Dij adjunct was zodoude hoast nooit vot...

Ik heb mie as kwoajong voak wat ontronteg vuild as zai aan t flikflooiën waren, mainstied as elkenain mit 'technisch weer' boeten was, behaalve zai mit heur baaidend. En ik. Want ik kon dou nog gain oepkes veur miezulf organiseren. t Begon met wat gesmiespel achter n hoge kaast, loader overgoand ien gekir en ofwerende geluudjes: "Nait doun..., hol op, doar zit nog n jong."

Ik mouk den mit opzet wat lawaai mit mien potloden, lineoal en taikens om heur der aan te herinnen dat ik ter ook nog was en dat ik heur gedrag nait aangenoam von. Ze bennen nait zo laank noatied traauwd, ook mit onder druk van de moroal van kerk en dörp. Doar noa was t doan mit flikflooiërij. Voader Cats zee dat n drijhonderd joar leden al: "Als de bruid is in de schuit, is het flikkeflooiën uit."

Behaalve nog twij opzichters ien boetendainst, was der ook de ambtenoar baauw- en woning-touzicht, mien chef en praktikantbegelaider. Às der al sproake was van n architect, den was hai dat. Want hai taikende wel ais n gebaauw. n Aula op begroafploats, n kantine op iesboan of klaidroemtes bie t voetbaalveld.

Hai mouk ook de technische berekens veur dij gebaauwen. En hai behandelde de aanvraogen om baauwvergunnen, dij bie hom binnenkwamen. t Was n drokke, wat zenuwachtege, moagere man mit zien wies- en middelvinger van rechterhaand broen van t roken. Hai stook ain sigeret mit aander aan.

Doar noast ging hai over de verstrekkens aan huurders van gemaintewonens. Der was vanoet gemainte n klain budget om as bewoonder zulf van te vaarven en te behangen. Dat mos den wel eerst aanvraagd en beoordaild worden mit veul pepierderij. En ze kregen t ien natura, n pot vaarf of wat rollen behang.

Volgens summege bewoonders gebeurde dat nait altied even eerlijk en rechtveerdeg. Ien heur ogen kreeg ain wat eerder, of meer vaarf of behang as aander, aal of nait terecht. Zodoude waren der sums hevege scheldpartijen aan boalie deur gefrustreerde huurders, dij mien chef ieskold en gevuilloos aanheurde.

Ainmoal was ik ter getuge van hou mien chef bie zien kroag grepen en zo over boalie hintrokken wer deur n woeste huurder. Dij mainde dat hai onterecht behandeld en was zo vergreld dat e hom ofreageerde op dij schriele ambtenoar. Ik vuilde mie dou ook hail slim ongemakkelk.

Doar kwam nog bie dat ik baaide personen hail goud kende en ze dus ook boeten kantoortied ien dörp tegenkwam. Ambtenoar zulf was veurzidder van t meziekkrp. Doar ik ook op zat. Zien beloager zat ien kerkeroad van grefemeerde kerk, doar baaiden lid van waren, net as veul mensen ien dörp.

Ik mos mien chef noa ofloop van dat incident plechteg beloven dat ik dizze gebeurtenis nait wereldkundeg moaken zol. En doar heb ik mie ook altied aan holden. Tot dit mement, want n zetje leden ston der ien kraant n overliedenisbericht van mien vrougere chef. Hai is daip ien de tachtig worden. En ach, t is hoast vieftig joar leden. t Is nou wel verjoard, dunkt mie.